

УДК 351.86:336.27

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.20>**С. Е. Штанцель**кандидат технічних наук, докторант кафедри публічного адміністрування
ПАТ "Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом»
<https://orcid.org/0009-0006-8286-1040>

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Прагнення України вступити в ЄС потребує від уряду та центральних органів виконавчої влади максимальних зусиль та впровадження заходів реформування системи публічного управління, а саме підвищення рівня прозорості фінансового менеджменту, забезпечення підзвітності в управлінні фінансами, залученні громадськості в діяльність повноважних суб'єктів. Мета статті полягала в проведенні системного аналізу публічного управління забезпеченням фінансової безпеки в Україні. Методи дослідження. В роботі проведено аналіз нормативно-правового, фінансового забезпечення діяльності суб'єктів публічного управління у сфері фінансової безпеки у 2022–2024 роках. Результати. Публічне управління забезпеченням фінансової безпеки України характеризується рядом суперечностей, які проявляються у скороченні ефективності фінансового управління, особливо у 2023–2024 році, погіршенні стану фінансової безпеки, та водночас у зростанні видатків державного бюджету на виконання повноважень у цій сфері. Це зумовлено складною геополітичною ситуацією, трансформацією системи публічного управління в Україні за вимогами ЄС, військовими діями, потребами у фінансуванні сектору безпеки й оборони, зростанні фіскальних ризиків. Впровадження принципів прозорості, підзвітності у діяльність повноважних суб'єктів управління та використання інструментів середньострокового стратегічного планування наразі не сприяло покращенню стану фінансової безпеки. Остання характеризується погіршенням показників у бюджетній, борговій, грошово-кредитній, банківській сферах. Це потребує розробки рекомендацій щодо покращення системної якості публічного управління у сфері фінансової безпеки. Такими рекомендаціями є посилення взаємодії повноважних суб'єктів публічного управління, створення колегіальних міжвідомчих комітетів з питань фінансової безпеки з можливістю залучення громадських організацій за підтримки ЄС до їх діяльності. Саме публічні прояви суспільства як одна з особливостей публічного управління забезпеченням фінансової безпеки є найбільш слабким місцем, зважаючи на те, що громадськість в основному залучена в процес розробки бюджетів участі та має доступ до інформації про стан виконання державного, місцевих бюджетів.

Ключові слова: фінансова безпека, публічне управління, система публічного управління, бюджетна безпека, боргова безпека, фінансова політика.

Постановка проблеми. Зважаючи на тривалі військові дії в Україні, складну геополітичну позицію нашої держави скорочується якість фінансового врядування. Про це свідчить субіндекс фінансового управління, розрахований Інститутом Чендлера, у 2024 році зі значенням 0,461 (для порівняння, значення в 2023 році становило 0,466) [30]. Така ситуація пов'язана як зі зростанням заборгованості держави, так і зі спроможністю повноважних органів у цій сфері суспільних відносин підтримувати стабільність надходжень до бюджету, ефективно розпоряджатися наявними фінансовими ресурсами та потребою постійного фінансування

сектору безпеки й оборони, соціальної сфери. Крім цього, міграція трудових ресурсів, закриття підприємств також негативно впливає на податкову спроможність приватного сектору й домогосподарств.

Прагнення України вступити в ЄС потребує від уряду та центральних органів виконавчої влади максимальних зусиль та впровадження заходів реформування системи публічного управління, а саме підвищення рівня прозорості фінансового менеджменту, забезпечення підзвітності в управлінні фінансами, залученні громадськості в діяльність повноважних суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

На сьогодні в літературі обмежені дослідження публічного управління забезпеченням фінансової безпеки. Про це свідчить той факт, що науковці висвітлюють проблематику саме державного регулювання (Денисюк, О. В., Бондаренко, А. І., Тулуш, Л. Д., Леонтович, С. П., Радченко, О. Д.) або ж державне управління у сфері фінансової безпеки (Пеньков М. М.). Натомість публічне управління як наукова категорія має ряд характерних ознак (Обушна Н. І., Бурик М. М., Аксьонова, Т. С.), що відрізняє його від державного керівного впливу на стан фінансової системи: взаємодія держави з громадянами, громадськими організаціями; виконання управлінських функцій центральним та місцевим рівнями влади; громадяни залучені до вирішення суспільно значущих проблем, здійснює громадський контроль за діями та рішеннями влади; дотримуються принципи законності, верховенства права; системна дія публічного управління; ефективність, результативність, якість публічного управління. Зважаючи на вище викладене, вважаємо за доцільне провести системний аналіз публічного управління забезпеченням фінансової безпеки в Україні згідно раніше наведених особливостей нового менеджменту.

Мета статті полягає в проведенні системного аналізу публічного управління забезпеченням фінансової безпеки в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Традиційно публічне управління трактується як цілеспрямований керівний вплив суб'єктів управління – повноважних органів у фінансовій сфері – на об'єкти управління [15], у нашому випадку складові фінансової безпеки та різні підсистеми фінансової системи країни з використанням методів, інструментів, важелів впливу.

Відзначимо, що на сьогодні все більш актуальним є забезпечення економності, ефективності та результативності, цільового використання бюджетних коштів за бюджетними програмами, за якого можливо досягти системної якості публічного управління у фінансовій сфері.

Ефективність публічного управління – це здатність повноважних інституцій держави забезпечити ефективне використання наявних фінансових ресурсів [2]. У контексті фінансової безпеки, це означає впровадження ефективних механізмів фінансового контролю, боротьби з корупцією, а також прозорого та відповідального управління фінансовими ресурсами держави.

Виходячи в цілому із особливостей публічного управління як нової моделі організації державного управління визначимо характерні риси публічного управління із забезпечення фінансової безпеки:

1. Забезпечує взаємодію інтересів держави та народу, що передбачає захист інтересів людини, суспільства та держави в цілому у фінансовій сфері.

2. Опирається на державну владу, підкріплюється та забезпечується нею. Про цю особливість публічного управління в досліджуваній сфері вказує нормативно-правова база, що врегульовує виконання управлінських функцій виконавчими органами державної влади центрального та місцевого рівнів, реформування бюджетної системи України та її перехід до дворівневої, впровадження нових принципів бюджетної політики (прозорість, реалістичність, пріоритетність у фінансуванні програм за основними секторами економіки, середньострокове публічне планування бюджету).

3. До участі в економічному розвитку залучається суспільство, що в контексті дослідження публічного управління фінансовою безпекою означає участь громадян у формуванні та використанні коштів державного та місцевого бюджетів завдяки його перевірці незалежними експертами, громадянським суспільством, та цифровим інструментам (інформаційно-аналітична система «Прозорий бюджет» («Відкритий бюджет» (Open Budget), Відкриті контракти (Open Contracting), Відкриті витрати (Open Spending), Участь громадянськості (Citizen Participation)) для забезпечення прозорості бюджетних процедур та процесів на центральному, місцевому рівнях, громадському контролі за використанням коштів розпорядниками коштів, державними компаніями, Фондом соціального страхування та Пенсійним фондом.

4. Поширення публічного управління фінансовою сферою на все суспільство. Така нова якість фінансового менеджменту означає не лише громадську участь у бюджетному процесі, а й залучення міжнародних партнерів, врахування їх рекомендацій при реалізації фінансової політики України.

5. Системна якість та дія публічного управління, поєднуючи функціонування механізму держави, державного апарату як центрального компоненту механізму та державної служби, публічних проявів суспільства у фінансовій сфері (таблиця 1). Механізм публічного управ-

ління здійснює цілеспрямований керівний вплив на стан фінансової безпеки через взаємодію суб'єктів управління у відповідній сфері, реалізацію ними їх функцій, повноважень за участі громадського сектору та з використанням методів, важелів, інструментів такого впливу (стратегій, програм соціально-економічного розвитку, бюджетних програм, державного, місцевих бюджетів, бюджетів участі, звітів про виконання бюджетів, програм та планів заходів з реалізації стратегій у фінансовій сфері).

Аналіз основних функцій повноважних органів публічного управління та оцінка показни-

ків стану фінансової безпеки свідчить про ряд проблемних місць в реалізації повноважень, а саме: зростання простроченої заборгованості за кредитами у 2023 році та в цілому на 24,61% у 2015–2023 роках (при критичному значення не більше 7%); зростання частки державного та гарантованого державою боргу до ВВП та перевищення порогового значення у розмірі 60%, особливо у 2023 році; скорочення частки міжнародних резервів у ВВП (при оптимальному значенні 45–50% та більше); зростання дефіциту державного бюджету та його частки у ВВП на 20,83% у 2015–2023 роках (при кри-

Таблиця 1

Система публічного управління забезпеченням фінансової безпеки України

Складова публічного управління (ПУ)	Завдання / функції / повноваження
Державний апарат	
Кабінет Міністрів України	Визначає основні положення діяльності центральних органів виконавчої влади, відповідальних за управління ризиками у сфері фінансової безпеки, координує, спрямовує їх діяльність.
Міністерство фінансів України (МФУ)	Реалізація фінансової політики (податкової, митної, бюджетної, боргової, розвиток державних підприємств та банків), управління фінансовими ресурсами для підтримки соціально-економічного розвитку, впровадження заходів з підвищення ефективності управління державними фінансами, управління фіскальними ризиками тощо.
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) та Апарат управління (створена 2011 року)	Підтримка безпеки небанківського фінансового сектору, виконання регуляторних, наглядових функцій для забезпечення ефективного й належного функціонування ринку цінних паперів, забезпечення економіки грошовим капіталом
Національний банк України як економічно незалежний орган управління	Функції: забезпечення цінової стабільності, реалізація монетарної (грошово-кредитної) політики, участь у підтримці фінансової стабільності та стабільності фінансової системи, стійкості економічного зростання
Агентство з управління державним боргом (утворене в 2020 році), діяльність якого координується, спрямовується КМУ через МФУ	Реалізація заходів у сфері управління державним та гарантованим державним боргом, здійснення внутрішніх та зовнішніх запозичень, емісія державних боргових цінних паперів, взаємодія з первинними дилерами
Національне антикорупційне бюро України	Реалізація державної політики протидії корупційним та іншим ризикам, які виникають в діяльності державних органів та посадових осіб (утворене у 2014 році)
Національне агентство з питань запобігання корупції та Апарат управління (утворена 2015 року)	Реалізація державної політики у сфері запобігання корупції в цілому в Україні, які виникають діяльності публічних службовців
Рахункова палата та Апарат Рахункової палати	Здійснення державного зовнішнього фінансового контролю та аудиту за використанням бюджетних коштів шляхом аудиту ефективності (економності, результативності, продуктивності) використання коштів бюджету розпорядниками коштів, проведення експертизи.
Державна служба	
Державна податкова служба	Реалізація державної податкової політики, контроль за надходженнями до бюджету податкових платежів та зборів, податкове адміністрування
Державна митна служба	Реалізація державної митної політики, створення сприятливих зовнішньоторговельних умов через спрощення митних процедур та правил, адміністрування, справляння, контроль за митними платежами до відповідних бюджетів.
Державна служба фінансового моніторингу України	Реалізація державної фінансової політики у сфері запобігання, протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом. Виконання функцій підрозділу фінансової розвідки (створений у 2002 році)
Публічні прояви ПУ	Жителі територіальних громад як учасники бюджетного процесу (інструмент громадський бюджет) Громадські організації (громадська організація «Білозерський центр регіонального розвитку», що співпрацює з відповідною селищною радою за фінансування ЄС), громадські партнерства (партнерство «За місцеві бюджети», створене ЗМІ та неурядовими організаціями)

Джерело: розроблено автором на основі [8: 19–26].

тичному значенні не більше 8–10%); скорочення рівня проникнення страхування та в цілому низький рівень страхових премій в Україні (при оптимальному значенні більше 8%); зростання інфляції у 2022–2023 роках; значна частка готівки в обігу поза банками (при оптимальному

значенні не більше 20–25%); зростання частки споживчих кредитів, наданих домогосподарствам (при критичному значенні не більше 18–21%) та частки кредитів в іноземній валюті (26,63% при оптимальних значеннях 20–30%) (таблиця 2).

Таблиця 2

Основні показники стану фінансової безпеки України за її складовими у 2015–2023 роках

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Відхилення, +/-
Банківська								
1. Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, %	13,5	54,54	52,85	48,36	41,00	30,02	38,12	24,61
2. Рентабельність активів (%)	-5,5	1,6	4,7	2,8	4,5	1,5	6,1	11,63
Боргова								
1. Відношення обсягу державного та гарантованого державою боргу до ВВП, %	99,05	72,74	56,13	64,16	63,29	74,77	105,35	6
2. Відношення обсягу офіційних міжнародних резервів до обсягу валового зовнішнього боргу, %	30,61	41,27	51,69	54,23	54,09	39,87	39,84	9
Бюджетна								
1. Відношення дефіциту/профіциту державного бюджету до ВВП (%)	-2,85	-4,69	-2,37	-8,58	-7,27	-15,50	-25,52	-20,83
2. Доходи державного бюджету, млрд. грн.	534,69	928,11	998,28	1076,02	1296,85	1787,40	2672,00	1743,89
Безпека небанківського фінансового сектору								
1. Рівень проникнення страхування (страхові премії до ВВП), %	1,87	1,66	1,49	1,14	0,92	0,71	0,90	-0,98
Грошово-кредитна безпека								
1. Питома вага готівки поза банками в загальному обсязі грошової маси (М0/М3), %	28,44	28,46	26,72	27,90	28,05	26,63	23,27	-5,16
2. ІСЦ, % (до відповідного періоду попереднього року)	148,7	110,9	107,9	102,7	109,4	120,2	112,9	-35,80
3. Частка споживчих кредитів, наданих домогосподарствам, у загальній структурі кредитів, наданих резидентам, %	17,81	18,74	21,87	21,77	24,37	21,94	23,70	5,88
Валютна								
1. Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США, середній за період	1,84	1,02	1,06	0,93	1,01	1,19	1,13	-0,71
2. Частка кредитів в іноземній валюті в загальному обсязі наданих кредитів, %	55,81	42,78	36,85	36,68	28,90	27,73	26,63	-29,17
3. Рівень доларизації грошової маси (%)	32	29	29	27	23	25	24	-8,37

Джерело: розраховано автором за даними [5–6; 10–12; 16; 18; 27].

При незадовільному стані фінансової безпеки в Україні, особливо бюджетної та боргової, простежуються значні видатки державного бюджету на здійснення публічного управління у розмірі 31 млн. грн. у 2022 році та 35 млн. грн. у 2023 році (таблиця 3) з темпом росту 12,2%.

При цьому, скорочується фактична чисельність працівників державного апарату та державної служби публічного управління у сфері фінансової безпеки на 1184 осіб у 2022–2023 роках (3%). Розмір нарахованої заробітної плати працівникам повноважних органів управління у сфері фінансової безпеки в середньому склав 65 тис. грн. за місяць станом на червень 2024 року (таблиця 4) зі знач-

ною диференціацією оплати праці працівників керівного персоналу та спеціалістів. Найбільша заробітна плата у фахівців керівного складу Рахункової палати, міністерства фінансів, податківців, Державної аудиторської служби України та Державної служби фінансового моніторингу України.

Системний аналіз публічного управління забезпеченням фінансової безпеки України вказує на інституційний розвиток, тобто створення нових повноважних суб'єктів у структурі управління, до яких в першу чергу віднесемо Агентство з управління державним боргом. Водночас, мало ефективною залишається власне міжвідомча взаємодія розглянутих центральних

Таблиця 3

Динаміка видатків державного бюджету на здійснення публічного управління у сфері забезпечення фінансової безпеки та фактичної чисельністю працівників повноважних суб'єктів управління у 2022–2023 роках в Україні*

Найменування суб'єкту управління згідно з відомчою класифікацією видатків та кредитування державного бюджету	2022	2023	Відхилення, +/-	Темп росту, %
Видатки державного бюджету, тис. грн.				
Міністерство фінансів України	9697,1	18021,7	8324,6	85,8
Державна аудиторська служба України	1096,9	1134,7	37,8	3,4
Державна митна служба України	5225,4	3938,7	-1286,6	-24,6
Державна податкова служба України	11263,9	8534,6	-2729,3	-24,2
Агентство з управління державним боргом	39,3	17,7	-21,6	-55,0
Державна служба фінансового моніторингу України	188,0	141,4	-46,6	-24,8
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	260,9	204,8	-56,1	-21,5
Національне антикорупційне бюро України	1327,9	1261,9	-66,0	-5,0
Національне агентство з питань запобігання корупції	1748,0	1589,0	-159,0	-9,1
Рахункова палата	526,8	346,0	-180,8	-34,3
Всього	31374,2	35190,6	3816,4	12,2
Фактична чисельність працівників, осіб				
Міністерство фінансів України	737	757	20,0	2,7
Державна податкова служба	23838	23247	-591,0	-2,5
Державна митна служба	10319	9975	-344,0	-3,3
Державна аудиторська служба України	2580,0	2349,0	-231,0	-9,0
Агентство з управління державним боргом	0	0	-	-
Державна служба фінансового моніторингу України	205	193	-12,0	-5,9
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	420	403	-17,0	-4,0
Національне антикорупційне бюро України**	658	642	-16,0	-2,4
Національне агентство з питань запобігання корупції	351	366	15,0	4,3
Рахункова палата	486	478	-8,0	-1,6
Всього	39594	38410	-1184,0	-3,0

Джерело: розраховано автором за даними [9; 13–14].

* до видатків належать видатки за такими бюджетними програмами: видатки на апарат управління МФУ, НКЦПФР, апарат Рахункової палати; керівництво та управління у сфері фінансів, фінансового контролю, митної, податкової політики, у сфері реалізації політики з питань управління державним боргом, у сфері фінансового моніторингу, у сфері фондового ринку, у сфері боротьби з легалізацією незаконних доходів, у сфері контролю за виконанням державного бюджету; підготовка кадрів у сфері фінансової політики ЗВО; наукова, науково-технічна діяльність у сфері фінансової політики.

Середній розмір нарахованої заробітної плати працівникам повноважних органів управління у сфері фінансової безпеки України станом на червень 2024 року, тис. грн.

Суб'єкт публічного управління	Усі рівні посад, тис. грн.	Керівники, тис. грн.	Спеціалісти, тис. грн.
Міністерство фінансів України	71,7	102,6	54,2
Державна податкова служба	52,2	118,8	47,2
Державна митна служба	39,6	98,2	33,7
Державна аудиторська служба України	50,4	130,7	41,1
Агентство з управління державним боргом	-	-	-
Державна служба фінансового моніторингу України	44,8	118,2	33,1
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	41,7	98,8	34,4
Національне антикорупційне бюро України	-	-	-
Національне агентство з питань запобігання корупції	65,1	176,6	55
Рахункова палата	65	238,3	54,8

Джерело: розраховано автором за даними [9].

органів виконавчої влади при реалізації функцій забезпечення фінансової безпеки. Участь громадськості та громадських організацій зводиться лише до можливості розробки бюджетів участі, а громадянам доступна інформація про стан виконання державного та місцевих бюджетів, чого не достатньо для посилення нової моделі організації публічного управління. Додатково, КМУ спрямовує та координує діяльність інших центральних органів виконавчої влади, як реалізують фінансову, податкову, митну, бюджетну, боргову політику, політику у сфері фондового ринку, у сферах фінансового контролю, фінансового моніторингу, боротьби з легалізацією незаконних доходів, у сфері контролю за виконанням державного бюджету. Зважаючи на інституційну розбудову публічного управління фінансовою безпекою варто розглянути можливості створення колегіальних міжвідомчих комітетів, які щоквартально будуть проводити засідання для визначення пріоритетів у підтримці фінансової безпеки. Подібна практика вже реалізовується в Україні в межах діяльності НБУ, що забезпечує організацію роботи Ради з фінансової стабільності та міжвідомчих комітетів у її складі, які вирішують конкретні проблеми фінансового сектору (непрацюючі кредити, проблеми страхування у воєнний час тощо).

Висновки і пропозиції. Публічне управління забезпеченням фінансової безпеки України характеризується рядом суперечностей, які проявляються у скороченні ефективності фінансового управління, особливо у 2023–2024 році, погіршенні стану фінансової безпеки, та водночас у зростанні видатків державного бюджету на виконання повноважень у цій сфері. Це зумовлено складною геополітичною ситуацією,

трансформацією системи публічного управління в Україні за вимогами ЄС, військовими діями, потребами у фінансуванні сектору безпеки й оборони, зростанні фіскальних ризиків. Впровадження принципів прозорості, підзвітності у діяльність повноважних суб'єктів управління та використання інструментів середньострокового стратегічного планування на разі не сприяло покращенню стану фінансової безпеки. Остання характеризується погіршенням показників у бюджетній, борговій, грошово-кредитній, банківській сферах. Це потребує розробки рекомендацій щодо покращення системної якості публічного управління у сфері фінансової безпеки. Такими рекомендаціями є посилення взаємодії повноважних суб'єктів публічного управління, створення колегіальних міжвідомчих комітетів з питань фінансової безпеки з можливістю залучення громадських організацій за підтримки ЄС до їх діяльності. Саме публічні прояви суспільства як одна з особливостей публічного управління забезпеченням фінансової безпеки є найбільш слабким місцем, зважаючи на те, що громадськість в основному залучена в процес розробки бюджетів участі та має доступ до інформації про стан виконання державного, місцевих бюджетів.

Список використаної літератури:

1. Аксьонова, Т. С. Організаційний механізм публічного управління як інструмент публічної політики при забезпеченні фінансової безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. Вип. 18. С. 221-225.
2. Блинда, Ю., Лукашевська, У. Взаємозв'язок фінансової безпеки та ефективного публічного управління. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*. 2024.

3. Бондаренко, А. І. Державне регулювання забезпечення ефективності фінансової безпеки економіки України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. Вип. 2 (19). С. 165-169.
4. Бурик, М. М. Механізми публічного управління забезпечення фінансової безпеки територій: теоретичні аспекти. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. Вип. 6 (24). С. 196-210.
5. Валовий внутрішній продукт (1990-2022) (2021=100). Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/vvp/vvp_rik/vvp_rik90-22_2021_100.xlsx (дата звернення: 20.07.2024).
6. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах у 2023 році. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/vvp/vvp_kv/vvpf_23_ue.xls (дата звернення: 25.07.2024).
7. Денисюк, О. В. Механізми державного регулювання банківської сфери в інтересах забезпечення фінансової безпеки України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. Вип. 2. С. 58-62.
8. Державна служба фінансового моніторингу України: офіційний веб-сайт. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/pro-sluzhbu/zagalni-vidomosti/pro-derzhfinmonitoring.html> (дата звернення: 27.07.2024).
9. Державне управління. Оплата праці працівників державних органів у розрізі посад. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/governance-649> (дата звернення: 27.07.2024).
10. Державний борг та гарантований державою борг. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovanij-derzhavju-borg> (дата звернення: 25.07.2024).
11. Динаміка міжнародних резервів. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/international-reserves-allinfo> (дата звернення: 25.07.2024).
12. Індеси споживчих цін у 1993-2023 роках (до відповідного періоду попереднього року). Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/ct/isc_rik/isc1993-2020vppr.xls (дата звернення: 25.07.2024).
13. Інформація Міністерства фінансів України про виконання Державного бюджету України за 2023 рік. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582 (дата звернення: 25.07.2024).
14. Інформація Міністерства фінансів України про виконання Державного бюджету України за 2022 рік. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_2022-538 (дата звернення: 25.07.2024).
15. Обушна Н. І. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 44(1). С. 53-63.
16. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (дата звернення: 25.07.2024).
17. Пеньков М. М. Концептуальні підходи до організації державного управління сферою фінансової безпеки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. Вип. 5(65). С. 43-48. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-7](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-7)
18. Показники діяльності страхових компаній. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies_2024-01-01.xlsx (дата звернення: 27.07.2024).
19. Положення Про Міністерство фінансів України: Постанова КМУ від 27 грудня 2006 р. № 1837. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/61851764> (дата звернення: 27.07.2024).
20. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Указ президента України 1063/2011 від 07.07.2020. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/document/?id=10667463> (дата звернення: 27.07.2024).
21. Про затвердження Положення про апарат Національного агентства з питань запобігання корупції: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції 05.02.2020 № 30/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0030884-20#top> (дата звернення: 27.07.2024).
22. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова КМУ 227-2019-п від 29.12.2023. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-p#top> (дата звернення: 27.07.2024).
23. Про Національне антикорупційне бюро України: 1698-VII від 10.12.2023. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 47, ст.2051). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 27.07.2024).
24. Про Національний банк України: Закон України № 679-XIV від 19.04.2024. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#top> (дата звернення: 27.07.2024).
25. Про Рахункову палату: Закон України 576-VIII від 04.05.2024 (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 36, ст.360). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#n40> (дата звернення: 27.07.2024).
26. Про утворення Агентства з управління державним боргом України: Постанова КМУ від

- 12 лютого 2020 р. № 127. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127-2020-p#top> (дата звернення: 27.07.2024).
27. Статистичні збірники Міністерства фінансів України у 2014-2021 роках. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik> (дата звернення: 27.07.2024).
28. Тулуш, Л. Д., Леонтович, С. П., Радченко, О. Д. Державне регулювання фінансової безпеки в умовах воєнного стану. *Economics*. 2018. Вип. 9. С. 53-59.
29. Федець, А. В. Державна соціально-економічна політика у сфері фінансової безпеки в контексті стабілізації: фактори суспільних викликів та загроз. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73). Вип. 3. С. 79-84.
30. Ukraine. Chandler Good Government Index. URL: <https://chandlergovernmentindex.com/countries/ukraine/> (accessed date: 27.07.2024).
-

Shtantsel S. E. System analysis of public management of financial security of Ukraine

The desire of Ukraine to join the EU requires the government and central executive authorities to maximize efforts and implement measures to reform the public administration system, namely increasing the level of transparency of financial management, ensuring accountability in financial management, and involving the public in the activities of authorized entities. The purpose of the article was to conduct a systematic analysis of public management of financial security in Ukraine. Methods of research. The paper analyzes the legal, financial support activities of public administration in the field of financial security in 2022–2024. Results. Public management of ensuring the financial security of Ukraine is characterized by a number of contradictions, which are manifested in reducing the effectiveness of financial management, especially in 2023–2024, worsening the state of financial security, and at the same time in the growth of state budget expenditures for the execution of powers in this area. This is due to the difficult geopolitical situation, the transformation of the public administration system in Ukraine according to the requirements of the EU, military actions, needs for financing the security and defense sector, and the growth of fiscal risks. The introduction of the principles of transparency, accountability in the activities of authorized management entities and the use of medium-term strategic planning tools at the moment did not improve the state of financial security. The latter is characterized by deterioration of indicators in the budgetary, debt, monetary, banking spheres. This requires the development of recommendations to improve the systemic quality of public administration in the field of financial security. Such recommendations are to strengthen the interaction of authorized subjects of public administration, the creation of collegial interdepartmental committees on financial security issues with the possibility of attracting public organizations with the support of the EU to their activities. It is the public manifestations of society as one of the features of public management to ensure financial security that is the weakest point, given that the public is mainly involved in the process of developing participatory budgets and has access to information on the state of execution of state and local budgets.

Key words: financial security, public administration, public administration system, budget security, debt security, financial policy.